

فصل سیزدهم: شخصیت شناسی

۷۵۱. آرمیدگان بقیع، نوشته علی اکبر نوایی، ۱۳۹۵،
۴۰۸ص، وزیری.

این کتاب، مجموعه مقالات منتشر شده در ۱۸ شماره نشریه میقات حج است که با عنوان "خفتگان در بقیع" طی سالیان اخیر در این مجله منتشر شده است. در این مقالات که به صورت سلسله وار از شماره ۶۵ این نشریه منتشر شده و تاکنون نیز ادامه دارد، صحابه و بزرگان مدفون در بقیع معرفی شده اند. در این کتاب، این مقالات با تدوین مجددی در پنج بخش دسته بندی شده اند. فصل اول: بقیع و جایگاه آن؛ فصل دوم: صحابه راستین پیامبر ﷺ؛ فصل سوم: دیگر صحابه پیامبر؛ فصل چهارم: وابستگان و خویشاوندگان پیامبر ﷺ و اهل بیت ﷺ؛ فصل پنجم: همسران پیامبر ﷺ.

۷۵۲. آشنایی با زنان قرآنی، فؤاد حمد و دقس، ترجمه
فاطمه حیدری، ۱۳۹۰، ۲۱۱ص، رقعی.

ترجمه بخشی از نساء فی القرآن الکریم نوشته فؤاد حمد و دقس

است. در درازنای تاریخ، زنانی بوده‌اند که قرآن کریم در برخی از آیاتش رفتار پسندیده آنان را ستوده یا رفتار ناپسندشان را نکوهیده است. این تحقیق به بررسی شأن نزول آیاتی از این دست می‌پردازد. زنان قرآنی، زنانی‌اند که آیه‌هایی از کلام الله مجید، درباره آنان نازل شده و گاه از آنان نام برده است.

۷۵۳. ابراهیم ابن مالک اشتر نخعی (متوفای ۷۲ق)،

سید محمود سامانی، ۱۳۹۳، ۱۴۰ ص، رقعی.

درباره ابراهیم بن مالک اشتر و عملکرد او در برهه ای حساس از تاریخ اسلام و تشیع، اظهارات متناقضی ارائه شده است. در این پژوهش تلاش شده تا نخست ضمن اشاره به نقش و جایگاه مالک اشتر در رویدادهای عصر خلفا و بویژه نقش مالک در خلافت امیرمؤمنان علیه السلام، در سه فصل بعدی به ابراهیم بن مالک پرداخته شده و زندگی نسبتاً جامعی از او ارائه شود. البته بیشترین اطلاعات و داده‌های تاریخی از ابراهیم، نقش آفرینی او در قیام مختار، نبرد با سپاه اموی به فرماندهی عبید الله بن زیاد و نیز رویگردانی از مختار و همراهی با مصعب بن زبیر است. در پایان نیز فصلی به نسل ابراهیم و بقعه‌های منسوب به آنان اختصاص داده شده است.

۷۵۴. ابراهیم غمر، نواده امام حسن مجتبی علیه السلام و جد

سادات طباطبایی، سید محمود سامانی و محمد مهدی فقیه

بحرالعلوم، ۱۳۹۴، ۱۳۲ ص، رقعی.

معرفی شخصیت و ابعاد زندگانی ابراهیم غمر، از نوادگان امام حسن مجتبی علیه السلام موشش‌موضوع این نوشتار است. وی از راویان شیعه و فردی ثقه و در نشر معارف اهل بیت علیهم السلام کوشا معرفی شده است. نویسنده در سه فصل مطالبش

فصل سیزدهم: شخصیت‌شناسی ۳۱۷

را بیان کرده است. در فصل نخست به معرفی پدر و مادر، القاب، اوصاف و برخی ویژگی‌های او پرداخته است. در فصل دوم، به چوونگی شهادت و معرفی مرقد و بارگاه او اشاره داشته است. در فصل سوم هم نسل ابراهیم، که بیشتر آنان سادات طباطبایی هستند، بررسی شده است.

۷۵۵. ابراهیم مجاب، مدفون در حائر حسینی، محمدمهدی

فقیه بحرالعلوم، ۱۳۹۳، ۸۷ص، رقی.

مؤلف درباره وی نوشته: ابراهیم مجاب، فرزند محمد بن امام موسی کاظم علیه السلام اولین علوی دلباخته اباعبدالله الحسین علیه السلام بود که در

کربلا اقامت گزید باعث رفت و آمد و اسکان دیگر علویان در این شهر مقدس شد. او چون به زهد و تقوا آراسته بود، پس از شنیدن جواب سلام از ضریح امام حسین علیه السلام به مجاب منتقل شد و اکثر نسل او در کربلا سکونت دارند. در این کتاب سعی شده تا چهره شفاف‌تری از این نواده بزرگوار امام هفتم علیه السلام در ذهن خوانندگان و زوار محترم عتبات عالیات ترسیم شود.

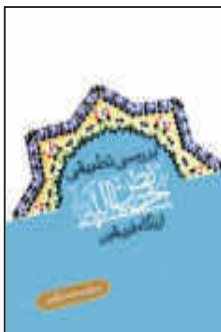
۷۵۶. ابوطالب یزدی: شهید مروه، سیدعلی قاضی عسکر،

۱۳۸۴، ۱۴۳ص، پالتویی.

گزارشی از شهادت میرزا ابوطالب یزدی (۱۳۰۰ - ۱۳۲۲ق) را در بر دارد. حکومت سعودی در سال ۱۳۲۲ شمسی او را به اتهام آلوده

کردن حرم و کعبه به اعدام محکوم کرد و در محل صفا و مروه گردن زد. مؤلف اسناد تاریخی این ماجرا را نیز گزارش کرده است.

این کتاب با عنوان MERVE ŞEHİDİ به ترکی استانبولی ترجمه و منتشر شده است.

۷۵۷. بررسی تطبیقی خصائص النبی ﷺ از نگاه فریقین،

سیدمحمد نقیب، ۱۳۹۵، ۲۸۰ص، وزیری.

در این کتاب که رساله سطح چهار نویسنده در حوزه علمیه قم است و از جمله آثار برگزیده در جشنواره کتاب سال حوزه است، موضوع خصائص النبی ﷺ بررسی شده است. آنچه در این نوشتار پژوهش می شود، خصائصی است که با استناد به آیات قرآن، استنباط شده اند. پس از آن، دیدگاه دانشمندان شیعه و اهل سنت، مورد بررسی و تطبیق قرار گرفته و در مواردی، نقد و ایراد، انجام شده و در پایان، نظریه برگزیده، بیان شده است.

۷۵۸. به سوی حقیقت، فاطمه حیدری، ۱۳۸۸، ۴۸ص،

پالتویی.

«رزا» خبرنگار امریکایی شوهرش «ارنست» را در حادثه یازده سپتامبر از دست داده و از این رو، کینه شدیدی از مسلمانان به دل گرفته است. او با تأثیرپذیری از تبلیغات صهیونیستی فرض می کند که این حادثه پی آمد پیروی مسلمانان از آیین اسلام است، با فرصت مأموریتی که برایش فراهم می شود، نگرشش درباره اسلام تغییر می یابد. در این مأموریت، او همراه بانوی مترجم لبنانی که نیروهای اسرائیلی بستگانش را شهید کرده اند، به کشور عربستان سفر می کند و از نزدیک با آداب مسلمانان به ویژه هنگام اقامه نماز، آشنا و مسلمان می شود و دیگران را نیز به برخورد دوستانه با پیروان اسلام دعوت می کند.

۷۵۹. پیامبر اعظم ﷺ در آینه قرآن، حسین اوسطی،

۱۳۹۷، ۱۷۲ص، رقی.

شناختِ شخصیت و اخلاق و سیره انبیای الهی، به

ویژه پیامبر اعظم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، به منظور الگو گرفتن از آنان، برای هر انسانی خصوصاً مسلمانان ضروری است؛ زیرا خداوند آنان را الگوی همه انسان‌ها معرفی کرده. قرآن کریم، به یقین معتبرترین و بهترین منبع برای شناخت آن حضرت است. این کتاب الهی با معرفی ویژگی‌های اخلاقی و شخصیتی، و رسالت جهانی پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ برای انسان‌ها، ایشان را در ابعاد مختلف می‌شناساند. این پژوه، کوششی در همین راستاست.

۷۶۰. تاریخ نقبای مکه و مدینه، محمدمهدی فقیه
بحرالعلوم، ۱۳۹۴، ۱۵۶ص، رقی.

در کتاب پیش رو، پس از بیان مختصر درباره تاریخ نقابت سادات و وظایف نقیب، با فهرستی از نقبای مکه مکرمه و مدینه منوره روبه‌رو می‌شویم که مؤلف محترم، آنها را از منابع نسبی گرد آورده و از آنجا که موضوع کتاب، نقبای حرمین شریفین است، مؤلف خدمات نقبای اشراف را در این دو حرم بیان کرده است.

۷۶۱. حضرت خضر عَلَيْهِ السَّلَام و مکان‌های منسوب به ایشان (به
ضمیمه کتاب‌شناسی)، محمدمهدی فقیه و محمدمهدی
فقیه بحرالعلوم، ۱۳۹۵، ۲۷۲ص، وزیری.

حضرت خضر عَلَيْهِ السَّلَام در آموزه‌های اسلامی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است؛ چرا که زندگی آن حضرت، اسرار آمیز و طولانی است و برخی از مردم، مدعی ملاقات با آن حضرت شده‌اند. نیز بقعه‌های بسیاری در سرزمین‌های اسلامی به نام این بزرگوار شناخته شده که شناسایی و معرفی کامل آنها، تاکنون انجام نشده است. این

کتاب از سه بخش با عناوین «سیمای حضرت خضر علیه السلام در منابع اسلامی، «مکان‌های منسوب به حضرت خضر علیه السلام در جهان اسلام» و «کتبشناسی حضرت خضر علیه السلام» تشکیل شده است.

۷۶۲. حکیمه دختر امام جواد علیه السلام (متوفای پس از سال ۲۷۴ق). مدفون در حرم عسکرین، محمدمهدی فقیه بحرالعلوم، ۱۳۹۴، ۱۴۰ ص، رقعی

حکیمه، دختر امام جواد علیه السلام، از بانوان بزرگ و عظیم الشان شیعه است. او از راویان برجسته شیعه است که محضر چهار تن از ائمه شیعه را درک نموده و به عنوان سفیر امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف در غیبت صغرا، خدمت می کرد. در این کتاب، افزون بر زندگانی حکیمه خاتون علیه السلام، به روایات و راویان از او نیز پرداخته شده است.

۷۶۳. حمزة ابن قاسم: نواده حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام مشهور به حمزه غربی، محمدسعید نجاتی، ۱۳۹۳، ۱۸۴ ص، رقعی

یکی از چهره‌های پاک خاندان حضرت ابوالفضل علیه السلام، جناب ابویعلی حمزة ابن قاسم علوی است که زیارتگاهش در نزدیکی شهر حله عراق، به نام حمزه غربی معروف است. هرچند منابع تاریخی به صورت مستقیم به ایشان نپرداخته‌اند، نویسنده تلاش کرده با بهره‌گیری از برخی گزارش‌های باقیمانده درباره ایشان و روایات متعددی که از وی در کتب روایی شیعه بر جای مانده، معرفی کوتاهی از وی در این کتاب عرضه کند. این تحقیق شامل چهار فصل با این عناوین است: فصل نخست: زندگانی و خاندان حمزه، فصل دوم: حیات علمی حمزة ابن قاسم، فصل سوم:

فصل سیزدهم: شخصیت‌شناسی ۳۲۱

مسند حمزة بن قاسم و فصل چهارم: آستان مقدس حمزه. همچنین در پایان کتاب، تصاویری از مزار ایشان آمده است.

۷۶۴. حمزه سید الشهداء عليه السلام، محمدصادق نجمی، ۱۳۸۳، ۲۱۵ص، پالتویی.

مؤلف در این کتاب به معرفی شخصیت برجسته حضرت حمزه عموی پیامبر صلی الله علیه و آله پرداخته و کتاب را در پنج موضوع تنظیم کرده است:

۱. حضرت حمزه در دیدگاه قرآن؛ ۲. حضرت حمزه در کلام رسول خدا صلی الله علیه و آله و ائمه هدی علیهم السلام؛ ۳. حضرت حمزه در جنگها؛ ۴. تلاش فرهنگی در مخدوش کردن شخصیت آن حضرت؛ ۵. حرم حضرت حمزه در بستر تاریخ.

۷۶۵. زنان اسوه: آمنه مادر گرامی رسول خدا صلی الله علیه و آله، صدیقه شاکری، ۱۳۹۰، ۸۴ص، پالتویی.

این کتاب که جلد دوم از مجموعه زنان اسوه است، زندگی نامه مختصری از مادر گرامی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله است، که در چند بخش با

این عناوین آمده است: آمنه مادر گرامی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، ازدواج آمنه، مراسم ازدواج، مرتبه ایمان حضرت آمنه از دیدگاه شیعه، دیدگاه اهل سنت درباره ایمان حضرت آمنه، نطفه بهشتی پیامبر، توطئه قتل حضرت آمنه، رحلت جانسوز همسر، میلاد مولود آمنه، زمان و مکان میلاد نبی اسلام، دوران شیرخوارگی مولود آمنه، سفر به یثرب، وفات مادر، پس از وفات آمنه و فضایل آمنه.

۷۶۶. زنان اسوه: اسماء بنت عمیس: همسر گرامی امیر مؤمنان علیه السلام، حسین حسینیان مقدم، ۱۳۹۰، ۶۶ص، پالتویی.

کتاب حاضر، جلد دهم از مجموعه کتاب‌های «زنان اسوه» است که

به بررسی و شرح دوران زندگی «اسماء بنت عمیس»، از همسران حضرت علی علیه السلام از تولد تا رحلت ایشان اختصاص دارد. گفتنی است در پایان این مجلد، نقش فرهنگی سیاسی این بانوی بزرگوار در تاریخ صدر اسلام و به ویژه در دوران زندگی اش با حضرت علی علیه السلام بررسی شده است.

۷۶۷. زنان اسوه: ام حبیبه همسر گرامی رسول خدا صلی الله علیه و آله

فتحیه فتاحی زاده، ۱۳۹۱، ۴۴ ص، پالتویی.

این کتاب ششمین شماره از مجموعه زنان اسوه است که به معرفی ام حبیبه یکی از همسران رسول خدا و دختر ابوسفیان بن حرب از دشمنان سرسخت آن حضرت می پردازد. نام و نسب، اسلام و هجرت به حبشه، ازدواج با پیامبر اکرم، هجرت به مدینه، ابوسفیان در خانه ام حبیبه، ام حبیبه و ماجرای قتل عثمان، وفات و نقش ام حبیبه در روایت حدیث از مطالب این اثر است. در مقدمه آن می خوانیم: «ام حبیبه از سابقان در اسلام و از مهاجران به حبشه بود؛ وی در شرایط بسیار سختی به اسلام گروید و در کنار پیروان رسول خدا صلی الله علیه و آله قرار گرفت».

۷۶۸. زنان اسوه: ام سلمه: همسر گرامی رسول خدا صلی الله علیه و آله

حسین مرادی نسب، ۱۳۹۰، ۷۲ ص، پالتویی.

کتاب حاضر، جلد پنجم از مجموعه کتاب های «زنان اسوه» است که به شرح و بررسی دوران زندگی «اسماء بنت یزید» معروف به «ام سلمه» از همسران پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله اختصاص دارد که در آن از تولد تا رحلت این بانو بازگو شده است. شایان ذکر است در این اثر، علل و چگونگی تأثیرگذاری مثبت این بانوی بزرگوار در زمینه های گوناگون در صدر تاریخ اسلام بررسی شده است.

۷۶۹. زنان اسوه: ام هانی خواهر گرامی امیر مؤمنان علیه السلام، حامد قرائتی، ۱۳۹۰، ۵۳ص، پالتویی.

کتاب حاضر، جلد یازدهم از مجموعه کتاب‌های «زنان اسوه» است که به بررسی و شرح دوران زندگی «فاخته بنت ابی طالب» معروف به «ام هانی»، خواهر حضرت علی علیه السلام اختصاص دارد. شایان ذکر است در این مجلد، علاوه بر شرح زندگی ام هانی، با توجه به ولایت‌پذیری این بانو، تلاش شده است تا نقش و اهمیت استواری بر ارزش‌های اصیل دینی در رسیدن به سعادت بررسی شود.

۷۷۰. زنان اسوه: حضرت نجمه و خیزران علیهما السلام مادران گرامی امام رضا و امام جواد علیهما السلام، بهاء‌الدین قهرمانی نژاد، ۱۳۹۰، ۸۰ص، پالتویی.

در این کتاب کوشیده شده تا به صورت گذرا و فشرده از زندگانی دو تن از مادران گرامی امامان معصوم، حضرت نجمه مادر گرامی امام رضا علیه السلام و حضرت خیزران مادر گرامی حضرت جواد الائمه علیهما السلام بپردازد. این کتاب در دو فصل نگارش شده است؛ در فصل اول به زندگی حضرت نجمه سلام الله علیها پرداخته شده که شامل مباحث: ستاره پرفروغ، ازدواج نورانی، میلاد ثامن الحجج علیه السلام و تولد کریمه اهل بیت (حضرت معصومه علیها السلام) میشود. فصل دوم اختصاص دارد به زندگانی حضرت خیزران سلام الله علیها که مواردی چون جواهری از غرب حاکمیت اسلامی، اسامی مادر امام جواد علیه السلام، وجه تسمیه خیزران، ازدواج با امام رضا علیه السلام، تولد امام جواد علیه السلام، خیزران در توصیف پیامبر صلی الله علیه و آله، طاهره و مطهره، تشبیه به مریم صدیقه سلام الله علیها، حوادث دوران زندگی، حدیث هجران و در فراق امام از جمله مباحث این فصل از کتاب است.

۷۷۱. زنان اسوه: حمیده مادر گرامی امام کاظم علیه السلام، محمد اصغر نژاد، ۱۳۸۹، ۶۵ص، پالتویی.

چهاردهمین شماره از مجموعه زنان اسوه است که در آن شرح حال بانوی گرامی اسلام، حضرت حمیده، همسر گرامی امام صادق علیه السلام و مادر امام کاظم علیه السلام بیان شده است. برخی عناوین مورد بحث درباره این بانو عبارتند از: مشخصات فردی، فضایل و ویژگی ها، همسری امام صادق علیه السلام، پاسخ گویی به معارف دینی بانوان، شاگرد ویژه انسان کامل، مادر امام زمان، فرزندان.

۷۷۲. زنان اسوه: خدیجه علیه السلام همسر گرامی رسول خدا صلی الله علیه و آله، حسین مرادی نسب، ۱۳۹۰، ۶۶ص، پالتویی.

چهارمین شماره از مجموعه زنان اسوه است که به شرح حال حضرت خدیجه کبری علیه السلام همسر گرامی و فداکار رسول خدا صلی الله علیه و آله و مادر صدیقه طاهره علیه السلام پرداخته است. برخی عناوین مورد بحث در این کتاب عبارتند از: شخصیت و جایگاه؛ ازدواج و فرزندان؛ حضرت خدیجه علیه السلام پیش از بعثت؛ همراهی با رسول خدا صلی الله علیه و آله؛ حضرت خدیجه علیه السلام و جریان زید بن حارثه؛ رحلت خدیجه علیه السلام؛ کتاب شناسی خدیجه علیه السلام.

۷۷۳. زنان اسوه: دختران پیامبر صلی الله علیه و آله، فتحیه فتاحی زاده، ۱۳۹۱، ۹۲ص، پالتویی.

هفتمین شماره از مجموعه زنان اسوه با نام «دختران پیامبر صلی الله علیه و آله» به معرفی زینب، رقیه و ام الکلتوم از دختران و شیما خواهر رضاعی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می پردازد.

۷۷۴. زنان اسوه: سمانه، حدیثه، نرجس خاتون علیها السلام، مادران گرامی امام هادی، امام عسکری و امام زمان علیهم السلام، بهاء‌الدین قهرمانی نژاد، ۱۳۹۰، ۱۰۴ص، پالتویی.

نویسنده در این کتاب کوشیده است تا به صورت گذرا و فشرده از

زندگانی سه تن از مادران گرامی امامان معصوم، سمانه مادر ارجمند امام هادی علیه السلام و حدیثه مادر گرامی امام عسکری علیه السلام و نرجس خاتون علیها السلام مادر حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الیوم بپردازد. در فصل اول این کتاب که شرح مختصری است از زندگی حضرت سمانه مادر گرامی امام جواد علیه السلام به مباحثی چون نام و نسب؛ چگونگی ازدواج با امام جواد علیه السلام؛ تولد هادی امت؛ فرزندان دیگر حضرت سمانه؛ رخدادهای مهم دوره زندگی حضرت سمانه و جایگاه معنوی حضرت سمانه اشاره شده است. فصل دوم این کتاب اختصاص دارد به زندگی حضرت حدیثه سلام الله علیها مادر ارجمند حضرت عسکری سلام الله علیه که مؤلف در این فصل به توضیح مواردی چون نام و نسب؛ ازدواج با برکت؛ تحمل شدائد و همراهی با حجت خداوند؛ داغ هجران؛ در طریق ولایت و جزء صالحات قانتات پرداخته است. حضرت نرجس خاتون، عنوان فصل سوم است که شامل مباحث معرفی نرجس خاتون علیها السلام؛ حدیث وصلت؛ پایان انتظار؛ وصال سرنوشت ساز؛ شب موعود و حدیث هجران می شود.

۷۷۵. زنان اسوه: شهربانو علیها السلام همسر گرامی امام حسین علیه السلام، ناهید طیبی، ۱۳۹۰، ۶۰ص، پالتویی.

موضوع این کتاب معرفی و شناخت «شهربانو سلام الله علیها»، همسر «امام حسین علیه السلام» است. نگارنده بعد از معرفی شخصیت «شهربانو علیها السلام»

و توضیحاتی درباره نسب‌نامه و خاندان ایرانی این بانو، اطلاعات زندگی ایشان را با

بهره‌گیری از پژوهش‌های تاریخ‌نگاران بیان می‌کند. وی سپس رویدادهای مرتبط با ورود ایشان به مدینه و روایت‌های آن را بررسی می‌نماید و بعد از ذکر تاریخ تولد و ملیت ایشان اسامی گوناگون این بانو را برمی‌شمرد. کتاب با توضیحاتی درباره درگذشت «شهربانو» و مزار وی و پژوهشی درباره بقعه «بی بی شهربانو» پایان می‌یابد.

۷۷۶. زنان اسوه: فاطمه بنت اسد مادر گرامی امام علی علیه السلام

بهاء الدین قهرمانی نژاد، ۱۳۹۰، ۵۳ص، پالتویی.

کتاب حاضر، جلد هشتم از مجموعه کتابهای «زنان اسوه» است که به بررسی و شرح دوران زندگی «فاطمه بنت اسد»، همسر حضرت ابوطالب و مادر حضرت علی علیه السلام از تولد تا رحلت ایشان اختصاص دارد. هدف از تحریر این مجلد، شناخت واقعیت‌های زندگی این بانوی بزرگوار و بهره‌گیری زنان امروز از رو، من، رفتار و گفتار ایشان است.

۷۷۷. زنان اسوه: فاطمه بنت الحسن مادر گرامی امام

باقر علیه السلام و امّ فروه مادر گرامی امام صادق علیه السلام، بهاء الدین

قهرمانی نژاد، ۱۳۹۱، ۷۸ص، پالتویی.

سیزدهم مجموعه زنان اسوه در دو فصل مجزا به معرفی فاطمه بنت الحسن مادر گرامی امام باقر علیه السلام و امّ فروه مادر گرامی امام صادق علیه السلام اختصاص دارد. مروری بر خاندان فاطمه بنت الحسن، ازدواج الهی، تولد امام باقر علیه السلام، دوران محنت، حضور مجدد در مدینه، فضائل و کرامات فاطمه بنت الحسن و در سوگ یار از مطالب فصل اول و تاج فضیلت، سابقه این نام در عرب، خاندان، تولد ام‌فروه، مقدمات ازدواج ام‌فروه با امام باقر علیه السلام، وصلتی آسمانی، تحمل سختی‌ها، جایگاه ام‌فروه و درگذشت او از مطالب فصل دوم اثر است.

۷۷۸. زنان اسوه: مادران رضاعی پیامبر ﷺ: ام ایمن، ام فروه، حلیمه، ثویبه به ضمیمه اسماء بنت یزید و ام رعله، رمضان محمدی، ۱۳۹۱، ۴۸ص، پالتویی.

سومین شماره از مجموعه زنان اسوه «مادران رضاعی پیامبر ﷺ»

است که به معرفی ام ایمن، ام فروه، حلیمه و ثویبه به ضمیمه اسماء بنت یزید و ام رعله می‌پردازد.

۷۷۹. زنان اسوه: نقش زنان در تاریخ اسلام، سید محمود سامانی، ۱۳۹۰، ۷۶ص، پالتویی.

اولین شماره از مجموعه زنان اسوه است که به بررسی نقش زنان در تاریخ اسلام پرداخته است. نخستین دفتر نقش مقدمی داشته و

بیشتر زنان صحابی در حوادث صدر اسلام و نظرات کلی اسلام درباره زنان را بیان کرده است. به طور کلی شناخت زندگانی این بانوان و بهره‌گیری از روش و منش و گفتارشان و پیروی از رفتارشان می‌تواند زمینه‌های تعالی و سعادت واقعی زنان جامعه را فراهم سازد و پویایی جامعه را تضمین کند. نویسنده در این کتاب در چهار فصل به بررسی نقش‌های سیاسی - اجتماعی، نظامی، اقتصادی و فرهنگی زنان در اسلام پرداخته است.

۷۸۰. زندانیان هاشمیه: تاریخ زندگی سادات حسنی

زندانی در هاشمیه کوفه، محمدسعید نجاتی، ۱۳۹۵،

۲۶۴ص، وزیری.

این پژوه، درباره حسنیانی است که در مهم‌ترین قیام‌های فراگیر حسنی

نقش برجسته‌ای داشتند و به همین دلیل، به دستور منصور عباسی در زندان

هاشمیه کوفه، زندانی و سپس به شهادت رسیدند. ایشان از فرزندان حسن مثنی و فاطمه بنت الحسین علیهما السلام بودند.

۷۸۱. زید و صعصعه، پسران صوحان، کامران محمدحسینی،

۱۳۹۵، ۱۳۶ص، رقعی.

پسران صوحان (زید، صعصعه و سیحان)، از یاران

نزدیک و شیعیان برجسته امام علی علیه السلام بودند. از میان این سه

برادر، زید و صعصعه نزد شیعه شناخته شده ترند. این سه برادر، از آغاز خلافت علی علیه السلام همراه او بودند و همراه با دیگر اعضای قبیله عبدالقیس، بخشی از سپاه وفادار به آن حضرت را تشکیل می دادند. زید و سیحان، جانشان را بر سر همین وفاداری گذاشتند و در نبرد جمل به شهادت رسیدند. صعصعه بن صوحان، در بقیه دوران خلافت امام علی علیه السلام با آن حضرت همراه بود. در این کتاب، مختصری از زندگی زید و صعصعه، به همراه معرفی زیارتگاه‌های منسوب به آنان آمده است.

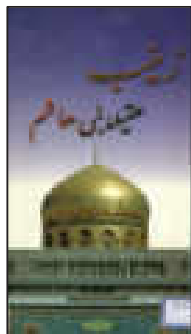
۷۸۲. زینب دختر امام موسی کاظم علیه السلام، محمدمهدی فقیه

بحرالعلوم، ۱۳۹۳، ۹۱ص، رقعی.

مؤلف درباره ایشان می نویسد: یکی از دختران بافضیلت امام موسی

کاظم علیه السلام حضرت زینب است که در که در منابع رجالی، تاریخی

و انساب، اطلاعات بسیار کمی درباره وی وجود دارد. از آنجا که در ایران، افغانستان و مصر چندین زیارتگاه به نام این بانوی مجلله منسوب است، پژوهش درباره صحت و سقم این مرزها ضروری است تا برای خوانندگان محترم سره از ناسره روشن شود.

۷۸۳. زینب علیها السلام عقیده بنی هاشم، سیدهاشم رسولی محلاتی،
۱۳۷۶، ۱۲۰ ص، پالتویی.

بررسی گوشه‌هایی از زندگی حضرت زینب کبری سلام الله علیها است. برخی عناوین بخش‌های کتاب عبارتند از: ولادت، نام و کنیه، دوران کودکی، ازدواج با عبدالله بن جعفر، شمه‌ای از فضائل حضرت زینب، سفر تاریخی زینب به کربلا، در شب عاشورا، در روز عاشورا، به سوی کوفه، در کوفه، خطبه آتشین، در مجلس یزید، خطبه زینب در شام، بازگشت به مدینه، محل دفن، فرزندان زینب.

۷۸۴. ساقی تشنه: نگاهی به زندگی حضرت ابوالفضل علیه السلام،
ابوالفضل هادی من، ۱۳۹۰، ۱۳۲ ص، پالتویی.

در نوشتار حاضر، سعی شده است با بررسی زوایایی از زندگانی حضرت عباس علیه السلام، چهره روشن‌تری از آن حضرت به تصویر کشیده شود. حضرت عباس علیه السلام در چهارم شعبان سال ۲۶ ق متولد شد. ابوالقربه؛ باب الحوائج؛ قمر بنی هاشم و... از القاب آن حضرت هستند. ایشان در تمام مدت عمر با برادرش حسین علیه السلام همراه بود و سرانجام نیز در واقعه کربلا در راه اسلام و ولایت به شهادت رسید.

۷۸۵. سر نینوا: زینب کبری علیها السلام، ترجمه و تالیف محمدعلی
محسن زاده، تهیه و تنظیم بعثه مقام معظم رهبری در
سوریه، ۱۳۸۸، ۲۳۸ ص.

کتاب حاضر مشتمل بر سه فصل است که فصل اول آن تحت
عنوان «حضرت زینب در تاریخ اسلام» و فصل دوم آن، مقاله «عقیلة الوحی»

نوشته علامه سید عبدالحسین شرف‌الدین به صورت عربی توسط معاونت آموزش و پژوهش بعثه مقام معظم رهبری در سوریه تهیه و منتشر گردیده است. این دو فصل توسط مؤلف ترجمه و به ضمیمه فصل سوم «زینب کبری قافله سالار کاروان خورشید»، تحت عنوان کتاب حاضر در اختیار علاقمندان قرار گرفته است.

۷۸۶. **سفیر سعادت: سیری در زندگی حضرت مسلم علیه السلام**

ابوالفضل هادی من، ۱۳۸۸، ۹۵ص، پالتویی.

شرح حالی از زندگی سرباز فداکار اسلام حضرت مسلم بن عقیل، سفیر و پیشاهنگ نهضت همیشه جاوید عاشورا، است. نویسنده پس از بررسی اجمالی دوران کودکی و نوجوانی حضرت مسلم، به فعالیت‌های مسلم در دوره امام علی علیه السلام و امام حسن علیه السلام پرداخته است. سپس به طور مفصل درباره قیام مسلم در کوفه مطالبی بیان شده است.

۷۸۷. **سلمان محمدی صلی الله علیه و آله استاندار مدائن، احمد صادقی**

اردستانی، ۱۳۸۹، ۱۶۴ص، رقعی.

در این کتاب زندگی سلمان محمدی که بعد از معصومین علیهم السلام از بلندمقام‌ترین افراد امت اسلامی بوده است، در دوازده فصل با این عناوین شرح داده می‌شود. در آغوش اسلام؛ در نگاه معصومان؛ حکمت و فقاقت؛ پیشگویی‌ها در محضر علی و فاطمه علیهما السلام، در جبهه‌های جنگ، آموزه‌ها و هدایت‌ها و...

۷۸۸. **سید تاج الدین حسینی آوی، محمدسعید نجاتی،**

۱۳۹۳، ۸۰ص، رقعی.

سید تاج الدین حسینی آوی از سلسله سادات جلیله آوه و از دانشمندان بزرگ قرن هشتم هجری است و با دانش و قدرت بیان و استدلال

فصل سیزدهم: شخصیت‌شناسی ۳۳۱

خود توانست با همراهی علامه حلی، ایلخان مغول اولجایتو را به مذهب شیعه در آورد و با اینکار زمینه خدمت به جهان اسلام را فراهم آورد و در نهایت نیز به همین جرم مظلومانه در کنار دجله به شهادت رسید. در این نوشتار پس از بررسی نام و نسب این شخصیت، توضیحاتی درباره چهره های شاخص خاندان سید تاج الدین و خانواده و فرزندان وی و نیز دوران زندگی او و نقش وی در تشیع اولجایتو آمده است. در ادامه برخی از اقدامات و مناصب سید تاج الدین و علل قتل وی بررسی شده است. در پایان هم سابقه مرقد و مزار منسوب به سید تاج الدین بررسی شده و تصاویری از آن آمده است.

۷۸۹. سیدمحمد، پسر امام هادی علیه السلام مدفون در دجیل،

محمدجواد جوادی، ۱۳۹۵، ۱۹۲ص، رقی.

این کتاب، درباره شخصیت و زندگی سیدمحمد، مشهور

به سبع الدجیل، فرزند ارشد و بلافصل حضرت امام هادی علیه السلام

است. نویسنده کوشیده است بیشتر مباحث مرتبط با او همچون زندگی شخصی، جایگاه ایشان میان شیعیان، تصور امامت او پس از پدر بزرگوارش امام هادی علیه السلام و مسئله بدا در امامت، فرزندان و نسل سیدمحمد، بارگاه ایشان در گذر زمان و توسعه و بازسازی آن، برخی کرامات سیدمحمد، و اشعار در مورد ایشان را بررسی و تحلیل کند.

۷۹۰. شخصیات من الحرمین الشریفین، جمعی از

نویسندگان، ۱۳۹۰ش/۱۴۳۳ق، ۶۳۹ص، وزیری.

این کتاب درباره برخی از اشخاص حرمین شریفین مکه و مدینه

و شامل توضیحاتی درباره ۲۵ نفر از افراد معروف آن است. عثمان بن مظعون، عبدالله بن مسعود و رحله الإیمان المبارکة، مقداد بن الأسود الکندی، حمزة بن عبدالمطلب، عبدالله بن عباس، جعفر الطیار، ام المؤمنین خدیجة، عمار بن یاسر، ام سلمة، ابوذر الغفاری، ابو ایوب الأنصاری، خباب بن الأرت، بلال، ابوطالب، سعد بن معاذ، جابر بن عبدالله الأنصاری، عبدالله بن رواحة، خزیمة بن ثابت الأنصاری، ذو الشهادتین، حذیفة بن الیمان، سلمان الفارسی، اسماء بنت عمیس، مصعب بن عمیر، ابو سعید الخدری، ابی بن کعب و ابورافع، مولی رسول الله ﷺ، اسامی افرادی است که در این کتاب درباره آنها توضیحاتی آمده است.

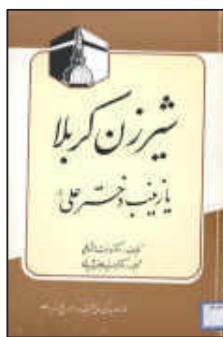

۷۹۱. شخصیت شناسی حضرت فاطمه زهرا علیها السلام بر پایه کتاب

و سنت، مجید معارف، ۱۳۹۲، ۹۶ص، پالتویی.

این اثر برگرفته از دو مقاله علمی است: مقاله نخست «سیمای حضرت زهرا علیها السلام در روایات اهل تسنن» و مقاله دیگر «شاخصه های

ایمان در الگوی فکری-رفتاری حضرت فاطمه علیها السلام» است. مولف با بازبینی کلی در مباحث این دو مقاله، به ویژه با تقویت اسناد و افزودن مطالبی دیگر و نیز اصلاح ساختار، اثر فوق را عرضه کرده است. در این ساختار، مطالب ذیل این عناوین بیان شده است: گستره فضایل حضرت زهرا علیها السلام در کتاب و سنت؛ جایگاه فاطمه زهرا علیها السلام در قرآن و تفسیرهای روایی؛ جایگاه فاطمه زهرا علیها السلام در حدیث و تاریخ؛ منظومه اعتقادی حضرت زهرا علیها السلام؛ حضرت زهرا علیها السلام و دفاع از رسالت و ولایت؛ پاکدامنی و عفاف حضرت زهرا علیها السلام؛ بررسی سیره عبادی حضرت زهرا علیها السلام؛ شکوه و جلال فاطمه علیها السلام در قیامت.

۷۹۲. شیرزن کربلا، یا زینب دختر علی، عایشه بنت الشاطی، ترجمه جعفر شهیدی، ۱۳۷۶، ۱۴۰ ص، رقعی.

مؤلف کتاب، که از نویسندگان اهل سنت است، با تحقیق و تتبعی نیکو مطالب گرانبهایی را فراهم آورده، هر چند اگر از دیدگاه

معتقدات شیعی بخوایم بدین کتاب بنگریم آن را بدون نقص نخواهیم یافت، ولی جای کتابی چنین در شرح حال آن بانوی بزرگوار خالی است.

۷۹۳. صحابه ایرانی پیامبر ﷺ و دیگر مسلمانان ایرانی تبار در عصر نبوی، سید محمود سامانی، ۱۳۹۳، ۹۶ ص، رقعی.

شاید برخی چنین تصور کنند که رسول خدا ﷺ، از میان ایرانیان، جز سلمان فارسی صحابه ایرانی دیگری نداشته

است. اما با ملاحظه در برخی منابع سیره‌ای و صحابه‌نگاری، به تعداد قابل توجهی از صحابه ایرانی تبار بر می‌خوریم که تاکنون آنگونه که باید، شناسانده نشده‌اند. این نوشتار، معرفی کسانی است که در برخی منابع، با منشأ و تبار ایرانی شناخته شده‌اند. افزون بر صحابه ایرانی، ایرانیان بسیاری نیز در همان عصر، گرچه محضر آن حضرت را درک نکردند، با شنیدن پیام اسام، به اسلام گرویدند؛ ایرانیان مقیم یمن که با عنوان «ابناء» شناخته می‌شوند و نیز ایرانیان ساکن بحرین بزرگ، از آن جمله‌اند که در این نوشتار به بررسی چگونگی اسلام آنان پرداخته شده است.

ویرایش جدید این کتاب در سال ۱۳۹۶ در ۱۴۰ صفحه منتشر شد.

۷۹۴. طفلان مسلم و شهدای خاندان عقیل، محمدمهدی فقیه جلالی (بحرالعلوم)، ۱۳۹۶، ۱۴۴ ص، رقعی.

این کتاب به زندگی خاندان عقیل بن ابی طالب و به ویژه ماجرای طفلان مسلم می‌پردازد و از آن رو اهمیت دارد که میان خاندان ابوطالب، بیشترین شهید را در صحرای کربلا، خاندان عقیل تقدیم نهضت حسینی کردند. این مسئله به چند دلیل اهمیت دارد؛ زیرا افزون بر اینکه شهدای ابوطالب، فرزندان و نوادگان عقیل بودند، قریب به اتفاق، داماد حضرت امام علی علیه السلام، شوهر خواهر اباعبدالله الحسین علیه السلام یا داماد جعفر بن ابی طالب بودند.

۷۹۵. فاطمه زهرا علیها السلام، محمد عبده یمانی، ترجمه محمد تقی رهبر، ۱۳۷۹، ۲۸۰ ص، وزیری.

زندگی فاطمه زهرا علیها السلام، در این کتاب به گونه‌ای جالب به تصویر کشیده شده است. این کتاب ترجمه‌ای آزاد از کتاب *إنها فاطمة الزهراء* نوشته دکتر محمد عبده یمانی، از چهره‌های معروف اهل سنت کشور عربستان سعودی، است. مؤلف در این کتاب کوشیده است زندگی فاطمه زهرا علیها السلام را، که با سیره نبوی در همه ابعادش پیوند خورده، تبیین کند.

۷۹۶. فاطمه زهرا علیها السلام دختر رسول خدا صلی الله علیه و آله، قاسم خانجانی، ۱۳۹۱، ۱۰۸ ص، پالتویی.

نهمین شماره از مجموعه زنان اسوه است که سعی در معرفی فرزند نبی اکرم صلی الله علیه و آله با تکیه بر منابع اهل سنت دارد. آشنایی با زندگی شخصی و خانوادگی فاطمه علیها السلام، جایگاه حضرت فاطمه علیها السلام، ازدواج حضرت

فصل سیزدهم: شخصیت‌شناسی ۳۳۵

فاطمه علیها السلام، حضرت فاطمه علیها السلام در عرصه سیاست و اجتماع، جلوه‌هایی از شخصیت حضرت فاطمه علیها السلام، حضرت فاطمه علیها السلام پس از رسول خدا و آموزه‌های حضرت فاطمه علیها السلام از مهمترین مطالبی است که در این اثر به آن‌ها پرداخته شده است.

۷۹۷. فاطمه علیها السلام دختر محمد صلی الله علیه و آله، سیدجعفر شهیدی، ۱۳۸۲، ۱۳۲ ص، جیبی.

این کتاب، گوشه‌هایی از زندگانی و مظلومیت حضرت فاطمه زهرا علیها السلام را ترسیم نموده است. به اعتقاد نویسنده تحلیل شخصیت

زهرا علیها السلام، ما را از اثر شگفت‌انگیز تعلیمات اسلام در عصر اول این دین مطلع می‌سازد و می‌فهمیم، به عکس، آنچه مغرضان می‌گویند، اسلام دینی نیست که فکر و منطق زن را قید و زنجیر کرده باشد. اسلام حکمی مبنی بر اسارت و بندگی زنان صادر نکرده و بلکه می‌توان گفت اسلام تنها دینی است که حقوق اجتماعی زنان را امضا نموده و به آنها آزادی فکر و منطق داده است.

۷۹۸. قنبر غلام علی علیه السلام، احمد خامه یار، ۱۳۹۳، ۱۲۷ ص، رقی.

نویسنده در این اثر، از چند منظر شخصیت قنبر را بررسی کرده است. کتاب در چهار فصل تنظیم شده که عناوین آن‌ها به شرح زیر است: (۱) قنبر در منابع تاریخی و روایی؛ (۲) فرزندان و نوادگان قنبر؛ (۳) قنبر در ادب و هنر و فرهنگ عامه؛ (۴) زیارتگاه‌ها و مکان‌های منسوب به قنبر.

۷۹۹. قیامگر بصره، کشته باخمرا (زندگی و قیام ابراهیم بن عبدالله بن حسن مثنی)، محمدسعید نجاتی، ۱۳۹۶، ۱۶۴ ص، رقی.

ابراهیم بن عبدالله، معروف به قتیل باخمرا، از نوادگان

امام حسن مجتبیٰ علیه السلام است. وی برادر نفس زکیه، دومین قیام‌کننده علوی علیه خلافت بنی عباس بود. او پس از برادرش نفس زکیه، علیه منصور عباسی در بصره قیام کرد. در قیام ابراهیم، جمع زیادی از زیدیان، معتزلیان و تعدادی از فقهای بنام شرکت داشتند؛ اما در نهایت، قیام به نتیجه نرسید و ابراهیم در ۱۴۵ قمری، در منطقه باخمرا در نزدیکی کوفه کشته شد. در این کتاب، زندگی و قیام او بررسی شده است.

۸۰۰. محمد بن ابی‌بکر، صحابی امام علی علیه السلام و استاندار
مصر، کامران محمد حسینی، ۱۳۹۶، ۱۰۰ ص، رقعی.

این کتاب، نخستین تک‌نگاری درباره شخصیت محمد بن ابی‌بکر است و مؤلف در آن کوشیده افزون بر نگاه منصفانه به زندگانی این صحابی، سیره زندگی و محل وفات و دفن و مزار منسوب به او را بررسی کند. محمد بن ابی‌بکر، فرزند خلیفه اول، و از یاران و شیعیان امام علی علیه السلام است. او از دوران کودکی در خانه امام علی علیه السلام پرورش یافت و در جوانی، از دوستان آن حضرت بود. از این رو از شخصیت‌های محبوب نزد شیعیان است.

۸۰۱. محمد بن اسماعیل بن امام جعفر صادق علیه السلام، احمد
خامه‌یار، تهیه شده در گروه تاریخ و سیره پژوهشکده حج و
زیارت، ۱۳۹۵، ۱۱۲ ص، رقعی.

کتاب حاضر نخستین تک‌نگاری درباره شخصیت جنجالی محمد بن اسماعیل، مؤسس فرقه اسماعیلیه، است. در این اثر، سعی شده علاوه بر نگاه منصفانه به زندگانی او، محل وفات و دفن، و مزارهای منسوب به وی نیز بررسی شود.

۸۰۲. محمد بن حنفیه و فرزندش ابوهاشم و بررسی
مزارات منسوب به آنها و نسلشان، سید محمود سامانی و
محمد مهدی فقیه بحر العلوم، ۱۳۹۶، ۲۸۴ ص، رقعی.

محمد بن حنفیه و فرزندش ابوهاشم، به عنوان فرزند و

نواده امام علی علیه السلام، از شخصیت‌های اثرگذار بر تحولات سیاسی - اجتماعی
سده نخست هجری بودند. در این پژوه، تلاش شده است زندگانی و مناسبات
او با اهل بیت علیهم السلام و همچنین نقش و جایگاه او در رویدادهای عصر خلافت
امیر مؤمنان علیه السلام و موضع وی در قبال حادثه عاشورا بررسی و تبیین شود.
مواضع او در برابر قیام‌های ضد اموی، همچون قیام حره، توابین، مختار و
همچنین شورش ابن زبیر، از دیگر موضوعاتیست که مورد بررسی و کاوش
قرار گرفته است.

۸۰۳. میثم تمار، احمد صادقی اردستانی، ۱۳۹۱،
۸۸ ص، رقعی.

این کتاب به شرح زندگی میثم تمار یکی از یاران مخلص امیر
مؤمنان امام علی علیه السلام می‌پردازد. نویسنده با قلمی روان به بررسی

روایت داستان زندگی میثم تمار و این که چگونه موفق شد دو راهیهای پیش روی
خود را با موفقیت پشت سر بگذارد، پرداخته و الگویی عینی و عملی در حوزه اخلاق
معرفی می‌کند. مؤلف معتقد است یکی از نیازهای جدی جامعه ما در ترویج دیانت،
ارائه الگویی عینی و خارجی است. از این رو می‌توان نحوه زندگی میثم تمار و
انتخاب‌های او را به عنوان نمونه‌ای عملی در حوزه دیانت یادآوری کرد. کتاب در

هفت فصل با این عناوین تنظیم شده است: آشنایی میثم تمار با امام علی علیه السلام؛ میثم و آموزه‌های امام علی علیه السلام؛ همراه با امام علی علیه السلام؛ با رازگویان؛ میثم و برائت؛ شهید شهادت؛ بارگاه میثم تمار.

۸۰۴. یحیی بن عمر علوی، محمدمهدی فقیه بحرالعلوم،

۱۳۹۳، ۱۲۴ص، رقی.

نویسنده درباره وی نوشته: یحیی بن عمر بن یحیی بن حسین بن زید شهید علیه السلام از جمله معدود علویانی است که در دوره متوکل عباسی توانست بر علیه ظلم و بیداد عباسیان قیام کند. از آنجایی که وی به زهد و تقوا و علم و صلح مشهور و بسیار شجاع و جنگجو بود، جمع کثیری دورش در کوفه جمع شدند و لرزه بر اندام حکومت عباسی انداختند. اما سرانجام این نهضت مانند اکثر قیام‌های علویان سرنگون شد و رهبر آن یحیی به شهادت رسید.